

Gümnaasiumi valikkursus KOORILAU

Kursuse lühikirjeldus

Gümnaasiumi valikainega “Koorilaul” taotletakse koorilaulu kui rahvusliku kultuuritraditsiooni väärtustamist ja laulupidude traditsiooni jätkusuutlikkuse hoidmist. Ühise musitseerimise kaudu teadvustatakse ja süvendatakse õpilase isiklikku suhet muusikasse. Koorilaulul, kui sotsiaalsel tegevusel, on positiivne mõju õpilase vaimsele ja füüsilisele tervisele, ka aitab see kaasa elukestva muusikaharrastuse kujundamisele. Koorilaul lõimub paljude ainetega – kunst, eesti keel ja kirjandus, sotsiaalsed, vöörkeeled, kehaline kasvatus.

Koorilaulu tundides õpitakse tundma ja väärtustama eesti ja maailma vokaalmuusika pärandit; kujundatakse arusaam muusikast kui rahvaste vahelisest suhtlemiskeelest. Laulmise kaudu toetatakse põhikoolis omandatud muusikalise kirjaoskuse rakendamist.

Laulude õpetamisel rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid infotehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid. Erinevate ajastute vokaalmuusika näidete kuulamise kaudu kujundatakse teadlikku ja kriitiliselt mõtlevat muusikakuulajat ning kontserdikülastajat. Õpilased saavad teavet valdkonnaga haakuvate erialade, nende esitatavate nõuete ja õppimisvõimaluste kohta.

Kursus sisaldab teoreetilist ja valdavalt praktilist osa. Koorilaulu töövormideks on koorilaulu tund, laululaager, hääleseade ja lavalise liikumise töötuba, laulupeo eelproov jm.

Laulurepertuaari valikul lähtutakse põhimõttest, et see oleks eakohane, muusikaliselt mitmekesine ja kunstiliselt väärtuslik, arendaks lauljate vokaalset võimekust ning arvestaks õpilaste huve ja esinemise vajadusi. Vokaalselt võimekamad õpilased saavad võimaluse osaleda koori töös solistidena või ansambelite koosseisus.

Pillimänguoskusega õpilastele võimaldatakse koori instrumentaalsaatja roll, või musitseerimine saateansamblis. Rakendatakse põhikoolis omandatud pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi nii individuaalselt kui ka erinevates pillikoosseisudes.

Võimaluse korral arvestab koorijuht õpilaste ettepanekutega õppetöö kavandamisel ja repertuaari valimisel ning kaasab õpilasi erinevate muusikasündmuste korraldamisel.

Koorilaulu aruande vormideks on erinevad esinemised: kontsert, festival, konkurss, kategooriasse laulmine, laulupidu jm. Õpilane on kohustatud koorilaulu valikainega liitumisel eelpool nimetatud tegevustes osalema. Kursuse läbimist hinnatakse vastavalt kooli hindamisjuhendile eristavalt või mitteeristavalt. Hindamise tingimused ja põhimõtted sätestatakse koorilaulu valikaine hindamisjuhendis.

Üldistatud õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: väärtustab Eesti koorimuusika traditsioone, on nende edasikandja koorilauljana ja osaleb laulupidude protsessis;
- huvitub koorimuusikast kui kunstiliigist, omandab teadmisi heliloojate loomingust laulurepertuaari kaudu; väärtustab koorikultuuri erinevaid ilminguid, teadvustab ja arendab muusikaliste tegevuste kaudu oma võimeid;
- teadvustab ja mõistab koorilaulu rolli rahvusliku identiteedi kujundajana, vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaolu tasakaalustajana ning muusikalise suhtlemise võimalusena; on kujundanud valmisoleku elukestvaks muusikaharrastuseks;
- rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusika analüüsimisel ja musitseerimisel; teostab enda loomingulisi ideid ning väärtustab kaaslaste erinevaid ideid ja lahendusi;
- suhtub kriitilis-loovalt muusika ja kultuurimaastiku ilmingutesse ning muusikaüritustel ning õppekäikudel kogetusse; oskab oma arvamusi teadmiste põhiselt analüüsida ja tõlgendada;
- tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigusi arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas.

Kursuse sisu, vajadusel mõistete loend ja praktilised tööd

Kursus sisaldab nii teoreetilist kui ka praktilist osa.

Teoreetilises osas tegeldakse laulu meloodia ja tekstide mõtestamise ja tõlgendamise, tutvutakse autorite ja ajastutega, mis aitab mõista kultuuripärandit ja -konteksti. Võõrkeelse lauluvara omandamisel õpitakse tundma ja kasutama erinevaid võõrkeeli. Repertuaari õppimisel rakendatakse põhikoolis omandatud muusikalisi teadmisi ja oskusi sh muusikalist kirjaoskust.

Praktilises osas rakendatakse järgnevat tegevusi:

- hääleseade kooris, grupis ja individuaalselt;
- laulmis- ja hingamistehnikate omandamine;
- kaanonite, *a cappella* ja saatega 3-, 4- ja enamahäälsete koorilaulude laulmine;
- tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari omandamine (jõulu- ja kevadkontsert, Eesti Vabariigi aastapäev jne);
- üleriigiliste laulupidude ja maakondlike laulupäevade repertuaari omandamine, laulupeo protsessis osalemine;
- suurvormide laulmise kogemuse saamine;

Valikkursuse tööversioon. Koostajad Anne Kann, Aive Skuin, Kaie Mägitš.

- osalemine erinevates kooriprojektides;
- lavalise käitumise põhimõtete omandamine ja nende rakendamine praktikas;
- õpilase isikupärase esinemisoscuse kujundamine ja ettevõtlikkuse suunamine tegevusi planeerides ning korraldades;
- silmaringi ja teadmiste avardamine kontsertide, muusikaetenduste ja õppekäikude kaudu.

Koorilaulu aruande vormideks on esinemine, kontsert, festival, konkurss, kategooriasse laulmine, laulupidu.

Kursuse lahti kirjutatud õpitulemused (hindamiskriteeriumid)

Õpilane

- osaleb aktiivselt koorilaulu tundides, esinemistel ja teistes kursuse raames ette nähtud tegevustes;
- on omandanud õpitud repertuaari; esitab õpitud laulude partii iseseisvalt noodist või peast vastavalt oma vokaalsetele võimetele;
- kasutab häält turvaliselt ning kahjustamata; kasutab laululist hingamist vastavalt laulu fraseerimise vajadusele; artikuleerib laulusõnu selgelt ning kuuldavalt;
- osaleb vajadusel erinevate ansambelite töös, kuulab ja arvestab kaaslast;
- analüüsib ja tõlgendab laulutekstide sõnumit ja muusikalisi väljendusvahendeid kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;
- väljendab kuulnud muusika kohta oma arvamust ning võrdleb, analüüsib ja argumenteerib, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
- loob ajastute vahelisi seoseid laulu autori(te) ja kaaslast vahel;
- leiab koorimuusika alast infot erinevatest teabeallikatest, kasutades nüüdisaegseid infotehnoloogia võimalusi;
- orienteerub autorikaitse seadustes ning teadvustab intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
- osaleb organisatsiooni töös, võttes vabatahtlikult organisatsioonile vajalikke individuaalseid ülesandeid ning osaleb koori ühistes tegevustes;
- määratleb end laulupeo traditsiooni austajana ja edasikandjana koorilauljana või muusikateadliku publikuna; väärtustab ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni

Lõiming (õppeaine põhikursuste ja teiste ainevaldkondade vahel)

Valikkursus on enam seotud gümnaasiumi muusikaloo ja muusika kuulamisega. Koorilaulude lahtimõtestamisel ja tõlgendamisel tutvutakse autorite ja ajastutega, mis aitavad mõista kultuuripärandit ja -konteksti. Rakendatakse ja süvendatakse põhikoolis omandatud muusikalisi teadmisi ja oskusi (sh muusikalist kirjaoskust) kõigis muusikalistes tegevustes: musitseerimine (laulmine, pillimäng, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu.

Valikkursus lõimub teiste ainevaldkondadega – keel ja kirjandus ning võõrkeeled (laulu tekstide mõistmine), sotsiaalsed (ajalugu ja ühiskonnaõpetus - erinevate ajalooperioodide peegeldused koorilauludes; koorikultuur ja rahvuslik identiteet; intellektuaalse omandi kaitse), loodusained (bioloogia - hääleorgan ja hääle tekitamise lihased ning füüsika - heli omadused - kõrgus, tugevus, tämber), kehaline kasvatus (rütmika, muusikaline liikumine), kunst (teos, autor, loomeprotsess, tõlgendamine).

Koorilaulus on võimalik teha koostööd teiste ainete ja ainevaldkondade piire ületavate õppeprojektide kaudu. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm avaldub oma erinevates vormides koorilaulu aines ning on seeläbi seotud kõigi ainevaldkondadega.

Füüsiline keskkond

Kool

- võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaal- või digiklaver ja klaveritool, noodipuldid, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti;
- korraldab õpet kahes eraldi klaveri ja/või süntesaatoriga varustatud ruumis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu (klassiruum ja aula).

Õpikeskkond ei piirdu vaid klassiruumiga, sõltuvalt vajadusest võib valikkursuse tegevusi läbi viia laiendatud õpikeskkonnas, näiteks esinemised erinevates kontserdipaikades, kontserdi- ja teatrikülastused, laululaagrid, maakondlikud laulupäevad ja üleriigilised laulupeod, festivalid, konkursid jm.

Õppekäigud kultuuriloolistesse paikadesse, kontsertidele ja muusikaetendustele aitavad kaasa kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemisele ning loovad kultuurilist ühtsustunnet.